

L a n d s k a p s n ä m n d e n s framställning
till Ålands landsting med förslag till landskapslag
N:o 2/1933. angående förbud mot kräftfångst under viss tid i
sjö eller vattendrag inom landskapet Åland.

Landskapets fiskeriinstruktör Johannes Mollis har uti skrivelse
för den 13 sistlidne januari anmält, att han i slutet av november må-
nad sistförflidit år kallats till de såkallade Kyrksunden i Sunds soc-
ken, emedan därstädes iakttagits döda och döende kräftor. Befarande
att kräftpest i nämnda vatten uppstått, ställde han sig omedelbart i
förbindelse med lantbruksstyrelsens avdelning för fiskerihushållnin-
gen samt sände till denna, enligt dess anvisning, prov på döda kräf-
tor från sagda vattendrag i och för vetenskaplig undersökning, vilka
kräftor av sagda avdelning befunnos besmittade av kräftpest. Även uti
det såkallade Kavelbro träsket i Saltviks socken hade man under för-
loppet av senaste höst anträffat döda kräftor. Då stora mängder kräf-
tor från republiken av kräftuppköpare införts till landskapet och för-
varats i sump såväl i Kyrksunden som i Kavelbroträsket, måste man ta-
ga för givet, att det sistnämnda vattnet icke heller undgått att bli-
va pestsmittat. Och då det är omöjligt att kunna isolera sjukdomen
till de redan besmittade vattnen, emedan dessa genom mindre bäckar
och på annat sätt stå i förbindelse med andra vattendrag, måste kräft-
beståndet även i de sjöar, vilka stå i förenig med nästnämnda vatten,
anses tillspillogivet. På grund härav och kräftpestens snabba sprid-

ning har landskapsnämnden ansett nödvändigt att vidtaga skyndsamma och verk samma åtgärder till hindrande av dess fortsatta framfart samt i sådant avseende, och med hänsikt jämväl till det allaredan tidigare konstaterade sakförhållande, att kräftorna inom landskapet genom sköningslösa fångst, Hven av undermåliga djur, blivit ytterst hårt beskatade, och omöjligheten av effektiv övervakning av ett eventuellt förbud mot kräftfångst endast i besmittade vatten ligger i öppen dag, velat föreslå att kräftfångst måtte inom landskapet fullständigt förbjudas under fem år, dock med rätt för landskapsnämnden att före nämnda tids utgång tillåta kräftande, om faran för kräftsjukdomens spridning kan anses vara över.

Enligt de vetenskapliga undersökningar, som i Skandinavien verkstälts över kräftsjukdomarna, synas kräftorna vara särskilt mottagliga för bakteriesjukdomar, särskilt för den bakterie, som förorsakar den så kallade kräftpesten. Denna sjukdom torde kräftorna erhålla framför allt genom att uppäta nyligen i sjukdomen döda kamrater. Smittade djur synas dö ofelbart och intet djur har tillsvidare påvisats hava verlevat denna sjukdom. Det förtjänar måhända ytterligare nämnas, att man i Sverige allt fortfarande sysslar med undersökningar angående kräftpestens orsak, och varom i sinom tid resultaten komma att offentliggöras.

Som bevis på den hastighet, varmed kräftpesten sprides, kan här givas, att sjön Hjälmarén i Sverige år 1908 förlorade sitt kräftbe-

stånd på föga mer än sex månader; i rinnande och kräftfattigare vatten sker pestens framträngande avsevärt långsammare. Vidare har det konstaterats, att sagda sjukdoms uppträdande i vattendrag kan avstanna vid en mötande damm för att efter en tidrymd av 3-4-7 år fortsätta omedelbart ovan densamma.

Efter det lantbruksministeriet genom förordningen av den 8 juli 1927 om ändring av 13 § i fiskeristadgan, given den 23 juli 1902, vilken förordning, såsom icke antagen av Landstinget, icke är gällande i landskapet, tillagts rätt att vidtaga särskilda åtgärder till förebyggande av smittosamma kräft- och fiskesjukdomars spridning, har man i republiken, likasom ock i Sverige, försökt huvudsakligen genom att för resp. kräftpestområden påbjuda kokning av de fångade kräftorna, innan dessa få vidareföras och genom förbud för smittofarliga redskaps förflyttning, såvida de ej dessförinnan blivit renade genom kokning, arbeta för kräftpestens hållande inom snäva gränser och dess till sist totala upphörande. I republiken har dessutom, på grund av lantbruksministeriets beslut av den 20 juni 1930, införts totalförbud att tillsvidare fånga kräftor i särskilda, uppräknade vattendrag. Och man torde kunna förutspå, att åtminstone sistnämnda åtgärd skall leda till gott resultat i avseende å kräftpestens bekämpande.

Men genom de senaste årens rön vid undersökningarna om kräftpestens härjningar och orsaker har man i Sverige även konstaterat, att

radikalare bestämmelser, än de här ovan nämnda, vore erforderliga till sjukdomens snabbare bekämpande och att särskilt sumpning av kräftor utgjorde en bland de största farorna för densammes spridning, varför dylik uppbevaring borde förbjudas. Beaktande nämnda sakförhållanden har en kungörelse med föreskrifter till förebyggande av kräftpestens spridning emanerat den 14 juli 1932, enligt vilken, liksom i republiken, bland annat förbud mot kräftfångst inom visst vattenområde införts samt därjämte sumpning av kräftor, som fångats i annan sjö eller annat vattendrag, blivit förbjuden.

Enär till landskapsnämndens kännedom kommit, att landskapets kräftexport under de senaste åren stigit till ett värde av omkring en miljon mark och då man tager i betraktande, att när ett kräfttyngel kläcks, vilket sker under tiden 1 juni till 15 juli, det först under nionde eller tionde sommaren erhåller en längd av 10 centimeter, på grund varav en avsevärt lång tid måste förgå, innan kräftbeståndet i de pesthärjade vattnen åter blivit vad det var före besmittelsen, är det otvivelaktigt att denna, den mest inbringande av landskapets binärningar, kommer att helt förintas, om icke snarast möjligt de mest verksamma åtgärder vidtagas till hindrande av kräftpestens fortsatta spridning.

Men icke enbart kräftpestens hämmande talar för åtgärder beträffande kräftfångsten på Åland. Under årens lopp har nämligen det åländska kräftbeståndet blivit så hårt beskattat, särskilt för export,

och, om också i mindre grad, för försäljning inom landskapet, att det samma starkt minskats, varför kräftexportörer ej sällan tillgripit utvägen att till betydande mängder utföra undermåliga djur, eller sådana som icke innehåva en längd av tio centimeter, räknat från panntagens spets till den utslagna stjärtens spets. Sådant har tillfyllerst utretts genom de talrika beslag, som, på grund av landskapsnämndens påtryckning, blivit av polisen verkställda de senare åren vid avsändandet av kräftpartier från Mariehamn till Stockholm.

Med beaktande av nästframhållna synpunkter och den erfarenhet, som både i republiken och i Sverige vunnits, anser landskapsnämnden, vilken jämväl finner det högst sannolikt, att förbud mot import av kräftor från landskapet kommer att utfärdas i Sverige, så snart vederbörande erhålla kännedom om utbruten kräftpest härstädes, att det snabbaste och verksammaste medlet till kräftpestens isolering och utrotande utan allt tvivel vore förbud att under en viss, bestämd tid, t.ex. fem år, fånga kräftor samt att förvara levande sådana i sump.

Skulle det likväl, efter genom landskapsnämndens försorg verkställda undersökningar före utgången av nästnämnda tid visa sig, att de omständigheter, som betingat förbudet, icke vidare äro förhanden, eller ock att förhållandenas tvång erfordrar förbudets förlängning, vore det enligt landskapsnämndens förmenande av vikt, att i den blivande landskapslagen infördes en bestämmelse om landskapsnämnden lämnad befogenhet att härutinnan fatta beslut. På det att ifrågakomna landskapslags

bestämmelser måtte kunna upprätthållas, synes det landskapsnämnden nödvändigt att jämväl straff utsättes för överträdelse av desamma.

Med hänsikt till här ovan framhållna sakförhållanden får landskapsnämnden vördsamt föreslå, att Landstinget ville till efterrättelse i landskapet antaga nedanstående landskapslag:

" L a n d s k a p s l a g

angående förbud mot kräftfångst under viss tid i sjö eller vattendrag inom landskapet Åland.

1 §.

Till förebyggande av kräftpestens spridning samt för tryggande av kräftbeståndets återväxt skall all fångst av kräftor vara förbjuden i sjö eller vattendrag inom landskapet Åland under en tid av fem år, räknat från den dag denna landskapslag trätt i gällande kraft.

Tillika vare förbjudet att under sagda tid saluhålla eller utbjuda, sälja, köpa eller från ort till annan inom landskapet Åland forsla kräftor, som fångats i sjö eller vattendrag inom landskapet.

2 §.

Ej må någon under den i 1 § omförmälda tid i sjö eller vattendrag inom landskapet Åland, vare sig det sker i sump eller annorledes, förvara levande kräftor, ej heller uti vattendrag i landskapet utsläppa levande kräftor eller däri utkasta döda eller okokta kräftor eller delar av sådana eller lådor, kärl, gräs, ris eller annan förpackning, vari kräftor förvarats, eller däri rengöra dylik förpack-

ning; dock må utan hinder av vad nu sagts landskapsnämnden meddela tillstånd till inplantering av kräftor.

3 §.

Därest efter verkställd undersökning sådana omständigheter, vilka föranlett i 1 och 2 §§ stadgade förbud, ej längre föreligga, kan förbudet av landskapsnämnden återkallas även före utgången av i nämnda lagrum föreskrivna tid. Förefinnas efter utgången av sistnämnda tid sådana sakförhållanden, vilka ovillkorligen påkalla förbudets fortfarande giltighet, äge landskapsnämnden rätt att förlänga tiden för förbudet, dock ej för mer än två år.

4 §.

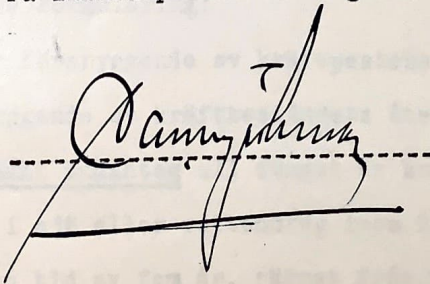
Den, som bryter mot bestämmelserna i 1 och 2 §§ av denna landskapslag, straffes med högst femtio dagsböter och have förverkat fångst och redskap jämte förpackning.

5 §.

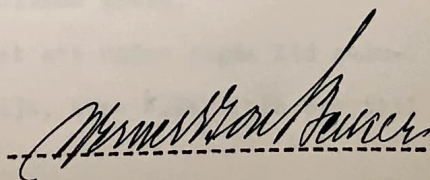
Denna landskapslag träder omedelbart i kraft."

Mariehamn den 9 februari 1933.

På landskapsnämndens vägnar:

A handwritten signature in dark ink, appearing to read "Danny Johansson", written over a horizontal dashed line.

A handwritten signature in dark ink, appearing to read "Herman von Sönder", written over a horizontal dashed line.